

Amerikaanse invasie in het Naardermeer

Luc Hoogenstein

● Foto's: Luc Hoogenstein.

● Rode Amerikaanse rivierkreeft.

● Wilde eend met Amerikaanse rivierkreeft.

● Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft op krabbenscheer.

In het Naardermeer leven drie Amerikaanse rivierkreeftsoorten: de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft, de rode Amerikaanse rivierkreeft en de gestreepte Amerikaanse rivierkreeft. Deze invasieve exoten kunnen in no time een ecosysteem compleet op z'n kop zetten.

Wanneer de eerste 'Amerikaan' het Naardermeer bereikte is niet bekend. Sinds 2018 houdt Natuurmonumenten de populatieontwikkeling van de Amerikaanse rivierkreeften in de gaten, met behulp van speciale kreeftenfuiken. Het monitoren is nodig om het eventuele effect van de kreeften op beschermde habitattypen zoals kranwierwateren en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden te kunnen duiden. De gevlekte Amerikaanse rivierkreeft (*Faxonius limosus*) is breed verspreid en wordt als enige kreeftensoort ook vrij veel midden in de grote plassen waargenomen. Rode Amerikaanse rivierkreeften (*Procambarus clarkii*) lijken vooral een voorkeur te hebben voor oevers en watergangen en worden minder op open water aangetroffen. De gestreepte Amerikaanse rivierkreeft (*P. acutus*) is voornamelijk een zeldzaamheid.

Amerikaanse rivierkreeften eten onder andere onderwaterplanten. Dit heeft niet alleen negatieve gevolgen

voor de planten zelf, maar ook voor inheemse diersoorten die afhankelijk zijn van deze planten zoals diverse soorten vissen, libellenlarven en waterkevers. Deze negatieve effecten treden lokaal al op in het Naardermeer. Door de graaf- en graasactiviteiten van de kreeften wordt water tevens troebel en komen er veel meer nutriënten in het water. Het heldere water en de waterkwaliteit, van belang voor de onderwatervegetaties, komen hierdoor onder druk te staan. Door Waternet (Moria, 2020) is aangehouden dat er sprake is van een afname van de bedekking en de ruimtelijke spreiding van kranwieren en fonteinkruiden. De hoeveelheid algen is toegenomen en de biodiversiteit en het aantal individuen van de macrofauna zijn de afgelopen tien jaar afgenomen. Naar verwachting zijn de rivierkreeften niet de hoofdoorzaak voor de waargenomen veranderingen. Mogelijk spelen andere factoren nu nog een grotere rol, zoals de toename in bedekking van kleine

wieren en algen (perifyton) levend op onderwatervegetatie waardoor de lichtuitdoving voor waterplanten in het meer verdubbelt.

Is er niets tegen de Amerikaanse rivierkreeften te doen? Wegvangen van de kreeften is vrijwel onmogelijk, gezien de grootte van het Naardermeer. We zien wel dat steeds meer diersoorten in de gaten krijgen dat de kreeften goed te eten zijn, maar dit is voornamelijk een druppel op een gloeiende plaat. Een mooi voorbeeld is het futenpaar dat al enkele jaren rivierkreeften aan haar jongen voert, waarbij grote exemplaren op het wateroppervlak worden stukgeslagen. Ook kleine mantelmeeuw, kokmeeuw, blauwe reiger, grote zilvereiger, buizerd, zwarte kraai, bruine rat (*Rattus norvegicus*) en otter (*Lutra lutra*) vangen met grote regelmaat kreeften. In de wintermaanden vullen zelfs wilde eenden hun dieet aan met kreeft.

Luc Hoogenstein
l.hoogenstein@natuurmonumenten.nl

Literatuur

● MORIA, L. 2020. Ecologische waterkwaliteit Naardermeer. Intern rapport 20.013495. Waternet, Amsterdam.